Hvornår bør skadedyr i Force-roer bekæmpes?

Projektleder Anne Lisbet Hansen, NBR Nordic Beet Research

I skrivende stund er det endnu ikke afgjort, om Miljøstyrelsen tildeler dansk sukkerroedyrkning dispensation til bejdsning med Gaucho WS 70 i 2021. Hvis dispensation bliver udstedt, og det bliver muligt at dyrke frø med Gauchobejdsning, kan det forventes, at Gaucho-bejdsningen er effektiv mod skadedyr i 8-12 uger fra såning og mod bladlus frem til første uge af juli. Derfor er insekticidsprøjtninger kun undtagelsesvist påkrævet. Kun i tilfælde af ekstremt tørre forhold omkring roernes rødder er der set mindre effekt af Gaucho, som kan forventes afhjulpet efter ny nedbør.

I tilfælde, hvor der i sukkerroedyrkning anvendes frø bejdset med Force 20 CS, forventes bejdsningen at give effekt mod de jordboende skadedyr, der opholder sig under jordoverfladen og forvolder skade under spiring. Force er et pyrethrorid, som indeholder aktivstoffet tefluthrin. Ifølge firmaet virker Force ved at danne et højt damptryk i jorden omkring det spirende frø og bekæmper de jordboende skadedyr ved at trænge igennem deres overhud. Damptrykket virker mest effektivt i et fugtigt såbed i sådybde 2-3 cm og under forhold uden store tørre knolde. Force har desuden en repellerende (afskrækkende) effekt på skadedyr nede i jorden, og dermed har bejdsningen to virkemåder. Force beskytter til gengæld ikke plantevævet over jordoverfladen, og derfor bliver det nødvendigt jævnligt at følge forekomst af skadedyr i marken for at afgøre om der i roemarken er behov for sprøjtning. Aktuelle bekæmpelsestærskler ses i *tabel 1*.

Tabel 1. Bekæmpelsestærskler for angreb af skadedyr i sukkerroer bejdsede med Force 20 CS.

Vækststadie BBCH	Spiring 00-07	Kimblade 10-11	2 blade 12	4 blade 14	6 blade 16	8 blade 18	10 blade 19	12 blade 19	16 blade 19	Midt juli 39
Runkelroebiller		50 % angrebne planter								
Under spiring bekæmpes angreb med bejdsning med Force 20 CS. Vækststadier kimblad til 4-6 løvblade: 50 % angrebne planter. Angreb af flere skadedyr på samme tid eller planter hæmmet i vækst reducerer bekæmpelsestærskel. Karate 2,5 WG/Lamdex må kun anvendes mod runkelroebiller såfremt der samtidig er angreb af andre skadedyr, som er nævnt på etiketten f.eks. bedefluer og trips. Sprøjtning foretages ved temperaturer over 15 °C.										
Trips		50 % angrebne planter								
Vækststadier kimblad til 4-6 løvblade: 50 % angrebne planter. Angreb af flere skadedyr på samme tid eller planter hæmmet i vækst reducerer bekæmpelsestærskel.										
Bedejordloppe		50 % angrebne planter								
Vækststadier kimblad til 4-6 løvblade: 50 % angrebne planter. Angreb af flere skadedyr på samme tid eller planter hæmmet i vækst reducerer bekæmpelsestærskel.										
Bedefluelarver		Begyndende minering samt æg på 50 % planter								
Frem til 8 bladstadiet: Ved begyndende minering samt æg på 50 % planter.										
Bedebladlus		50 % planter med kolonidannelse (mere end 9 lus pr. plante)								
Ved 50 % planter med kolonidannelse. Ved meget tidlige angreb reduceres bekæmpelsestærskel. Efter midt juli: Normalt intet bekæmpelsesbehov.										
Ferskenbladlus		1 uvinget lus pr. 10 planter						1 uvinget lus pr. plante		
Før 12 blade: 1 uvinget lus pr. 10 planter. Fra 12-16 bladstadiet: 1 uvinget lus pr. plante. Efter midt juli: Normalt intet bekæmpelsesbehov.										
Gammauglelarver									4-5 larver pr. plante	
4 til 5 larver per plante. Larver skal bekæmpes, når de er små. Indflyvning af gammaugler ses ofte, når juli måned er meget varm og tør.										

Det er vigtigt kun at sprøjte ved konstateret behov, dels for at anvende mindst muligt insekticid med færrest mulige omkostninger, og dels for at skåne nyttedyrene mest muligt. Pyrethroidet Karate 2,5 WG/Lamdex, som anvendes mod tidlige skadedyr, kan have negativ påvirkning af nyttedyr i marken. En anden vigtig ulempe ved pyrethroidbehandling er, at ferskenbladlus er resistente overfor Karate 2,5 WG/Lamdex, og derfor vil eventuel forekomst af ferskenbladlus ikke bekæmpes, men kan derimod stige, som følge af at naturlige fjender mindskes.

Hvornår er der et konstateret behov for bekæmpelse i Force-roer? NBR og udenlandske forsøg viser, at selv ved ret høje angreb af trips og runkelroebiller med deraf deforme planter til følge, har behandling ikke medført sikre merudbytter i sidste ende, og der skal en hel del skade til, før der er betaling for sprøjtning mod tidlige skadedyr (se NBR faglig beretning 2020, som medfølger dette Sukkerroenyt). Derfor er anbefalingen, at der i det tidlige forår, mens roerne er på 2-6-bladstadiet, skal være 50 procent planter med skader, der anses for at være vækstthæmmende, før en sprøjtning kan overvejes.

Følg monitering og varslingen løbende. Den giver information om, hvilke skadedyr der aktuelt ses, i hvilke områder de ses, og om bekæmpelsestærsklerne overskrides. Og gå så ud i egne marker et par gange om ugen og følg udviklingen.

I moniteringen følges alle forekommende insekter gennem sæsonen, der potentielt kan forvolde roerne skade, også forekomst af bladlus. Tidligere forsøg har vist, at når det gælder den sorte bedebladlus, kan der tolereres op til 50 pct. planter

På jagt efter insekter – både dem, der kan skade, og dem der kan nytte. I Force-bejdsede marker bør planterne undersøges jævnligt for skader efter angreb af insekter. Insekterne ses ofte bedst under lune og vindstille forhold – på knæ og med ansigtet nede i planterne.

med kolonisering før der er behov for bekæmpelse. I 2020 så vi milde angreb af ferskenbladlus, der ikke i nævneværdigt omfang medførte virusgulsot. Vi kan dog risikere, at forholdene bliver anderledes i fremtiden og, at ferskenbladlus kan smitte med virusgulsot.

Hvis der dyrkes Force-bejdsede roer anbefales det at:

- **Kend typen af anvendt bejdsning i egne marker.**
  Der er risiko for angreb af skadedyr i roer bejdset med Force, men bekæmpelse iværksættes tidligst, når aktuel bekæmpelsestærskel er overskredet. I tilfælde, hvor der gives dispensation til bejdsning med Gaucho i sukkerroer, forventes bejdsningen at være effektiv mod skadedyr frem til første uge af juli, og insekticidsprøjtninger er kun undtagelsesvist påkrævet.
- **Følg den ugentlige monitering og varsling.**
  Varslingstjenesten for skadedyr informerer om forekomst og udviklingen af skadedyr samt om aktuelle anbefalinger fra april til juli. Se info på Nordic Sugar hjemmeside www.sukkerroer.nu samt i Agri App for dyrkerne og SEGES registreringsnet https://registreringsnet.dlbr.dk
- **Kend forekommende insekter i roerne.**
- **Gå jævnligt og ofte ud i egne marker fra fremspiring og frem til juli måned for at observere forekomst og niveau af eventuelle skader som følge af skadedyr.**
- **Bekæmpelse iværksættes i roer bejdset med Force 20 CS, hvis bekæmpelsestærskel overskrides. Følg anvisning på etiketten for godkendte insekticider.** ■